

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра загальної та клінічної психології

Методичні вказівки
щодо підготовки до семінарських занять
з ОК «ПСИХОЛОГІЯ ВЗАЄМОДІЇ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014 Середня освіта

Луцьк - 2023

УДК [159.9:65] 371. 214. 114
М 19

Методичні вказівки щодо підготовки до семінарських занять з ОК «Психологія взаємодії» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка схвалені схвалені науково-методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 10 від 21.06.2023 р.).

Розробник: Малімон Л. Я., професор кафедри загальної та клінічної психології, кандидат психологічних наук, професор

Рецензенти:

Курінчук Л.С., кандидат психологічних наук, заступник директора – керівник навчально-організаційного відділу державного закладу «Волинський регіональний центр підвищення кваліфікації»

Журавльова О.В., доктор психологічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної та клінічної психології ВНУ ім. Лесі Українки.

Методичні вказівки покликані допомогти здобувачам освіти при підготовці до семінарських занять з ОК «Психологія взаємодії» і повністю відповідають силабусу освітнього компоненту, що викладається здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Психологія взаємодії: метод. вказ. до семін. занять / укл. Малімон Л.Я. – Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2023. 12 с.

© Малімон Л.Я., 2023
© ВНУ імені Лесі Українки,
2023

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітній компонент «Психологія взаємодії» забезпечує цикл загальної підготовки магістрів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка і спрямований на формування сукупності теоретичних знань та практичних навичок, пов'язаних із розумінням психологічних основ ефективної комунікації та налагодження продуктивної взаємодії у професійному середовищі.

Зміст курсу передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти із сучасними технологіями ефективної взаємодії загалом та побудовою ефективних комунікаційних мереж в організації зокрема, психологічними засадами управлінської взаємодії та взаємодії в команді, формування сприятливої організаційної культури з метою збереження психічного здоров'я персоналу освітніх організацій.

ОК спрямований на розвиток комунікативних компетенцій як основи ефективної взаємодії, формування та вдосконалення умінь та навичок створювати безпечний освітній простір та вибудовувати продуктивну взаємодію з усіма учасниками освітнього процесу, долати комунікативні бар'єри, аналізувати причини виникнення ймовірних конфліктів та застосовувати ефективні технології їх профілактики та подолання, запобігати організаційному мобінгу у професійній діяльності.

Програмою ОК передбачається проведення лекційних, семінарських та практичних занять, які сукупно мають сформувати у здобувачів освіти цілісне уявлення про психологічну складову ефективної комунікації та взаємодії.

Головна мета семінарських занять – сприяння поглибленому засвоєнню здобувачами освіти найскладніших питань ОК, спонукання їх до колективного творчого обговорення, оволодіння науковими методами аналізу явищ і проблем, активізування до самостійного вивчення наукової та методичної літератури, формування навичок самоосвіти.

Латинське слово «seminarium» перекладається як «розсадник». Слово «seminarium» утворено від дієслова «semino», яке позначає дію – засівати, поширювати або породжувати. Тобто, семінар передбачає процес породження нового.

Це вид навчальних занять практичного характеру, які спрямовані на поглиблене вивчення, деталізацію і закріплення теоретичного матеріалу. Семінарські заняття сприяють активізації пізнавальної діяльності, формуванню самостійності суджень, умінню висловлювати і відстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів.

Особливість семінару полягає у тому, що основним видом діяльності є самостійне вивчення проблем, підготовка рефератів, повідомлення суті проблеми на занятті та відповідний аналіз, виступ з доповідями, рецензування, доповнення повідомленого, обговорення наукових та учбових питань під керівництвом викладача.

Семінари не дублюють лекції, а є їх логічним продовженням, оскільки поглиблюють знання здобувачів освіти із принципів положень ОК, розвивають творчу самостійність, цікавість до науки та наукових досліджень, допомагають поєднати науково-теоретичні положення з практикою життя.

План семінару повідомляється здобувачам освіти заздалегідь для усвідомлення логіки поступового, послідовного розвитку теми. Обов'язково зазначаються необхідні наукові та методичні джерела з теми, додаткова література, за допомогою якої можна поглибити знання з теми. Також пропонуються практичні завдання, дотичні до теми семінарського заняття. На семінарі обговорюються найбільш суперечливі проблеми ОК.

2. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль І. Психологічні основи ефективної комунікації та взаємодії в освітньому середовищі

Семінар 1. Психологічні основи ефективної комунікації та взаємодії

1. Психологічні особливості процесу комунікації як основи ефективної взаємодії. Структура комунікативного акту.
2. Комунікативна ситуація. Комунікативні позиції. Цілі комунікації.
3. Вербальна і невербальна комунікація.
4. Психологічні аспекти міжособистісної комунікації та взаємодії. Комунікативна компетентність особистості.
5. Зворотній зв'язок та правила активного слухання.
6. Механізми та умови ефективності переконання. Правила переконання.
7. Психологічні основи впливу засобів масових комунікацій. Специфіка масової комунікації.
8. Особливості комунікації в електронних мережах. Зміна емоційного стану та Я-концепції в електронній комунікації.
9. Психологічні особливості комунікації та взаємодії в освітньому середовищі.

Література:

1. Адаір Дж. Ефективна комунікація. М. : Ексмо, 2013. 240 с.
2. Василик М.А. Основи теорії комунікації. Підручник.- М. : МАУП, 2014. - 615 с.
3. Коберник Іванна, Краснова Катерина (2019). Ефективні комунікації для освітніх управлінців. Посібник. Київ. 74 с. <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2019/12/efektyvni-komunikacii-posibnyk-final-preview-20-12.pdf>
4. Комунікації в освіті: історія, теорія, практика / За ред. О. Гомотюк. Тернопіль, 2020. 207 с. http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/42187/1/Monografija_removed%20%28%29.pdf
5. Психологічні виміри особистісної взаємодії суб'єктів освітнього простору в контексті гуманістичної парадигми : збірник матеріалів наукових доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 22 квітня 2022 року). Київ, 2022. 230 с. Retrieved from: <https://fdotadotr.wordpress.com>
6. Як побудувати ефективні комунікації: інструкція для освітян (2018). <https://nus.org.ua/articles/yak-pobuduvaty-efektyvni-komunikatsiyi-instruktsiya-dlya-osvityan/>
7. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. - 224 с. <file:///C:/Users/admin/Desktop/BE.pdf>

Семінар 2. Етика організаційної взаємодії

1. Поведінка особистості в організації. Моделі організаційної поведінки (за Дж. В. Ньюстромом, К. Девісом)
2. Організаційні та індивідуально-психологічні чинники ефективності професійної взаємодії.
3. Організаційна етика: організаційні цінності, етичні норми службових стосунків, етичний (моральний) соціально-психологічний клімат організації.
4. Добросовісність як етична норма взаємодії в освітньому середовищі.
5. Професійна ідентичність як основа етичної поведінки в організації.

6. Мотиваційні аспекти етики професійної взаємодії й професійного зростання.
7. Етика і соціальна відповідальність суб'єктів освітнього процесу.

Література:

1. Степаненко С., Степаненко Н. Етичний вимір педагогічних комунікацій. Педагогічні науки. 2017. № 70. С. 42-47. <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/566425.pdf>
2. Навчальний посібник з курсу „Професійна етика вищої освіти” для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». / А.П. Алексеєнко, К.І. Карпенко, Л.О. Гончаренко, В.В. Дейнека. – Харків: ХНМУ, 2015. – 77 с. <https://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789.pdf>
3. Ньюстром Дж. В., Девіс К. Організаційна поведінка: пер. з англ. СПб.: Питер, 2000.
4. Машкіна С.В. Професійна етика майбутніх педагогів. Посібник. К., 2013. 145 с. http://ipood.com.ua/data/NDR/Vyhovni_systemy/2013_Mashkina_posibnyk.pdf

Семінар 3. Психологічні основи командотворення. Комунікація та взаємодія в команді.

1. Спільні та відмінні характеристики групи і команди
2. Процес та етапи командотворення.
3. Передумови успішності особистості в командній діяльності.
4. Ціннісно-рольовий підхід в командотворенні.
5. Рефлексивно-ціннісні параметри індивідуальної та командної взаємодії.
6. Емоційний інтелект як чинник ефективної командної взаємодії.
7. Структура емоційного інтелекту особистості та його важливість для продуктивної взаємодії.
8. Шляхи розвитку емоційного інтелекту учасників освітнього процесу.

Література:

1. Бреус Ю. Роль емоційного інтелекту в професійній діяльності керівника закладу середньої освіти : Навчальний посібник / Ю. Бреус. – Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016, – 36 с.
2. Горбунова В. В. Психологія командотворення: Ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд : монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 380 с. http://65.108.145.227/bitstream/handle/1/1044/Horbunova_Psykholohiia%20komandotvorennia%20Tsinnisno.pdf?sequence=3&isAllowed=y
3. Гревцева Є.О. Шляхи формування та розвитку команди в закладі освіти. Colloquium-journal. 2021. <https://cyberleninka.ru/article/n/shlyahi-formuvannya-ta-rozvitku-komandi-v-zakladi-osviti/viewer>
4. Емоційний інтелект (2023). Сучасні освітні технології. https://educationpakhomova.blogspot.com/2020/07/blog-post_95.html
5. Клименко А. (2020). Шляхи розвитку емоційного інтелекту учасників освітнього процесу. International scientific e-journal АГОС. ONLINE. № 15 (November, 2020) <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.15.30.html>
6. Колосович О. С. Психологічні особливості командоутворення та командної взаємодії в середовищі закладу вищої освіти / О. С. Колосович // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. - Серія психологічна. - 2018. - Випуск 2. - С. 244-252. <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/2562>

7. Пастух Л. В. Командоутворення як важливий напрям управління закладами загальної середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа». Актуальні проблеми психології. Том І. Випуск 57. С.50-58. <http://www.apppsychology.org.ua/data/jrn/v1/i57/9.pdf>

8. Розвиток емоційного інтелекту в закладі загальної середньої освіти / автор-укладач Г. І. Савонова. Лисичанськ, 2021. 70 с.

Змістовий модуль 2. Психологія управлінської взаємодії і розвиток організаційної культури

Семинар 4. Психологічні особливості управлінської взаємодії

1. Особистість керівника в системі педагогічної взаємодії. Управлінські ролі та психологічні типи керівників.

2. Соціально-психологічна зрілість керівника. Детермінанти та механізми розвитку особистості керівника. Ортобіоз особистості керівника.

3. Психологія впливу керівника на підлеглих як прояв його влади та авторитету в управлінні. Псевдоавторитети, їх види та причини виникнення.

4. Регресивний розвиток керівника та причини неуспішного керівництва.

5. Гендерні особливості менеджменту. Психологічні проблеми становлення жінки-керівника. Феномен “невидимої стелі”.

6. Сучасні концепції лідерства. Рольові функції і типологічні характеристики лідерства.

7. Стили лідерства за К. Левінім. Резонансні та дисонансні стилі лідерства. Стили лідерства за Голманом, Бояцисом та Маккі.

8. Лідерський потенціал керівника та його реалізація в управлінській взаємодії.

Література:

1. Бакаленко О. А. Психологія управління : навч. посіб. Харків : ХНУРЕ, 2020. 120 с. https://www.researchgate.net/publication/340080478_Psihologia_upravlinna

2. Клочко А. (2022). Психологічні особливості управлінської діяльності менеджерів освітніх організацій в умовах інноваційних змін. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Психологія*, (1 (54), 35-40. <http://journals.maup.com.ua/index.php/psychology/article/view/1341>

3. Комарова К.В., Коляда С.П. Лідерство: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дніпро: 2017. 430 с.

4. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації / О.І.Бондарчук, О.О.Нежинська: спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. Київ, 2017. 36 с.

5. Нестуля О.О., Нестуля С.І., Кононец Н.В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава: ПУЕТ, 2018. 241 с.

6. Освітнє лідерство: від теорії до практики : монографія / авт. кол. ; за наук. ред. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронне видання]. – Київ ; Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2021. – 296 с. – URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36659>

7. Прищак, М. Д. Психологія управління в організації : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. – 150 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Pryschak_Mykola/Psykholohiia_upravlinnia_v_orhanizatsii.pdf

8. Ходаківський Є. І. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. Підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. К.: Центр учбової

літератури, 2016. 492 с.
http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/4982/1/Psykholohiia_upravlinnia.pdf
 9. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О.Г.Романовський, Т.В.Гура, А.Є.Книш, В.В. Бондаренко. Харків, 2017. 100 с.

Семінар 5. Організаційна культура освітньої організації

1. Поняття психологічного клімату та організаційної культури. Види, типи, рівні організаційної культури.
2. Ознаки психологічно «здорової» та «невротичної» організаційної культури. Поняття та основні характеристики безпечного / сприятливого освітнього простору.
3. Структура корпоративної культури. Внутрішні та зовнішні атрибути корпоративної культури.
4. Психологічний клімат та організаційна культура як чинники ефективної взаємодії в освітньому середовищі.
5. Управління організаційними конфліктами. Класифікація організаційних конфліктів.
6. Джерела та причини виникнення конфліктів в освітньому середовищі.
7. Поняття організаційного мобінгу. Види, типи, об'єктивні та суб'єктивні причини виникнення мобінгу.
8. Психологічні особливості особистості, що стає жертвою мобінгу. Психологічні якості та поведінка працівника, що провокує мобінг.
9. Форми та методи збереження психічного здоров'я працівника в ситуації організаційного мобінгу.

Література:

1. Карамушка Л.М., Дзюба Т.М. Психологія управління конфліктами в організації (на матеріалі діяльності освітніх організацій): Монографія. К. Полтава, 2009. 268 с. <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/5248>
2. Карамушка Л. М., Шевченко А. М. Організаційна культура загальноосвітніх навчальних закладів: науково-методичний посібник / Л. М. Карамушка, А.М.Шевченко. Біла Церква : КОПОПК. 2013. 104 с. repository.kristti.com.ua/wp-content/uploads/2016/08/Organizatsijna-kultura-zagalnoosvitnih-navchalnih-zakladiv-.pdf
3. Карамушка Л.М., Креденцер О.В., Терещенко К.В., Івкін В.М., Лагодзінська В.І., Ковальчук О.С. (2019). Зміст, основні характеристики організаційної культури освітніх організацій та її спеціальні функції в умовах соціальної напруженості. Актуальні проблеми психології. Том І. Випуск 51. https://lib.iitta.gov.ua/718711/1/Ivkin%2051_2019.pdf
4. Комарова К.В. Організаційна культура: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дніпропетровськ, ДДФА, 2011 166 с. <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789.pdf>
5. Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу: теорія та практика : Монографія / Г. М. Тимошко. – К., 2014. 710 с. http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/3921/1/36_%D0%9C%D0%9E%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%A0%D0%90%D0%A4%D0%AF_2014.pdf
6. Мобінг: поняття, види, причини, наслідки, профілактика, як боротися... Електр. ресурс: <http://mykniga.com.ua/biograph/mobing-ponyattya-vidi-prichini-naslidki-profilaktika-yak-borotisia.html>

Семінар 6. Психічне здоров'я та професійне вигорання менеджерів та персоналу освітніх організацій

1. Сутність понять «психологічне благополуччя» та «психічне здоров'я». Чинники збереження психічного здоров'я в освітніх організаціях.
2. Стресогенні фактори професійної діяльності у сфері освіти. Джерела емоційної напруженості у діяльності керівників та персоналу освітніх організацій.
3. Синдром «професійного вигорання» та його взаємозв'язок з професійним стресом.
4. Стадії, динаміка та симптоматика професійного вигорання.
5. Структура синдрому «професійного вигорання» та можливих його проявів у менеджерів та персоналу освітніх організацій.
6. Профілактика і подолання синдрому «професійного вигорання» в організаціях.
7. Роль особистісної саморегуляції працівників освітніх організацій в попередженні професійного стресу та «вигорання».
8. Фактори ризику / загрози для психічного здоров'я персоналу освітніх організацій в умовах війни.

Література:

1. Карамушка Л.М. Психолого-організаційні детермінанти забезпечення психологічного здоров'я персоналу освітніх організацій в умовах соціальної напруженості: монографія / Л. М. Карамушка, О. В. Креденцер, К. В. Терещенко [та ін.]; за ред. Л. М. Карамушки. Київ Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2021. 278 с. [http://psychology-naes-ua.institute/userfiles/files/Karamushka%20\(1\).pdf](http://psychology-naes-ua.institute/userfiles/files/Karamushka%20(1).pdf)
2. Карамушка, Л.М., Шевченко А.М. Забезпечення психологічного здоров'я менеджерів та педагогічних працівників освітніх організацій в умовах Нової української школи: навчально-методичний посібник. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2022. 157 с.
3. Карамушка Л. М. Психічне здоров'я особистості під час війни: як його зберегти та підтримати: Метод. рекомендації. Київ: Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України, 2022. 52 с. <https://www.academia.edu>
4. Карамушка, Л. (2022). Психічне здоров'я персоналу організацій в умовах війни: основні вияви та ресурси. Вчені записки Університету «КРОК», (3(67), 124–133. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-67-124-133>
5. Карамушка, Л., Креденцер, О., Терещенко, К., Лагодзінська В. Івкін В., Ковальчук О.С. Особливості психічного здоров'я персоналу освітніх та наукових організацій в умовах війни. Організаційна психологія. Економічна психологія. 1 (25). С.62-74. DOI:<https://doi.org/10.31108/2.2022.1.25.7>
6. Корольчук М.С. Корольчук В.М., Березовська Л.І. Професійне вигорання працівників освіти : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 304 с.
7. Кокун, О.М., Мороз, В.М., Пішко, І.О., Лозінська, Н.С. Теорія і практика управління страхом в умовах бойових дій: метод. посібник. Київ-Одеса: Фенікс, 2022. 88 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/730971>
8. Психічне здоров'я на робочому місці. Електр. ресурс: <http://nemyriv-rda.gov.ua/index.php/1594-psykhichne-zdorovya-na-robochomu-mistsi>

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Бакаленко О. А. Психологія управління : навч. посіб. – Харків : ХНУРЕ, 2020. – 120 с.
2. Винославська О. В. Людські стосунки: Навчальний посібник / О. В. Винославська, М. П. Малигіна. - К.: КВІЦ. 2001. - 2001. - 83 с.
3. Воронкова В. Г. Кадровий менеджмент : навч. посіб. / В. Г. Воронкова. – К. : Професіонал, 2004. – 192 с.
4. Воронкова В. Г. Управління людськими ресурсами: філософські засади : навч. посіб. / В. Г. Воронкова, А. Г. Беліченко, О. М. Попов ; [під ред. д.ф.н., проф. В. Г. Воронкової]. – К. : Професіонал, 2006. – 576 с.
5. Дафт Р. Л. Менеджмент: Пер. с англ. — СПб.: Питер, 2000. — 832 с.
6. Карамушка Л. М. Психологія управління: Навч. посібник. - К.: Міленіум, 2003. - 344 с.
7. Карамушка Л. М. Дослідження особливостей психологічної готовності менеджерів освіти до взаємодії з персоналом в умовах конфлікту / Л. М. Карамушка, Т. М. Дзюба // Практична психологія та соціальна робота. – 2011. – № 9. – С. 20–28.
8. Карамушка Л. М. Психологічні особливості прийняття управлінських рішень українськими менеджерами: результати крос-культурних досліджень / Карамушка Л. М., Чебатарьова О. А. - К.: Проблеми загальної та педагогічної психології. - 2001 - Т. 4. - Ч. 1. - С. 90-95.
9. Коломінський Н. Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект): Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 286 с.
10. Крушельницька О. В. Мотивація та стимулювання персоналу організації // Управління персоналом : навч. посіб. / О. В. Крушельницька, Д. П. Мельничук ; М-во освіти і науки України. – Вид. 2-е, переробл. й допов. – К., 2005. – С. 282–302.
11. Лемберт Т. Ключові проблеми керівника. 50 перевірених способів вирішення проблем: Пер. з англ. - К.: Наукова думка, 2001. - 303 с.
12. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління: Навчальний посібник. 2-ге видання доп. Л.Е. Орбан-Лембрик. – Київ, Академвидав, 2010. - 544 с.
13. Пірен М. І. Конфлікти і управлінські ролі: соціально-психологічний аналіз / М.І. Пірен.- К. Вид-во УАДУ, 2000. - 200 с.
14. Психологія управління [Текст] : навч. посіб. / Р. А. Калениченко [та ін.] ; за заг. ред. Р. А. Калениченка, О. Г. Льовкіної ; Ун-т держ. фіск. служби України. - Ірпінь : Ун-т держ. фіск. служби України, 2019. - 255 с.
15. Психологія управління [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / [К. Ф. Ковальчук та ін.] ; Нац. металург. акад. України. - 3-тє вид. - Дніпро : Акцент, 2018. - 248 с.
16. Психологія управління [Текст] : навч.-метод. посіб. / З. Р. Кісіль, О. Г. Угрин ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2018. - 507 с.
17. Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. / За ред. Л. М. Карамушки. — К.: ІНКОС, 2005. — 366 с.

Підручники онлайн:

1. Зуб А.Т. Психологія управління. 2014
https://stud.com.ua/30597/psihologiya/psihologiya_upravlinnya
2. Ходаківський Є. І. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. [текст] Підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 492 с.
http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/4982/1/Psykholohiia_upravlinnia.pdf
3. Прищак, М. Д. П77 Психологія управління в організації : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. –

https://shron1.chtyvo.org.ua/Pryschak_Mykola/Psykholohiia_upravlinnia_v_orhanizatsii.pdf

Інформаційні ресурси

1. Онлайн-курс: EDERA-SMARTOSVITA: EC101 Ефективні комунікації для освітніх управлінців. https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EDERA-SMARTOSVITA+EC101+EC101/about?fbclid=IwAR1SW1jSC02LNa-hsrnc5VtYx0lPh3Q34rnrRoNt_9sUn_YCsVFmAhKRRck
2. Платформа онлайн-курсів освітньої платформи [Prometheus+](https://prometheus.org.ua/courses-catalog/). <https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>
3. Онлайн-курс від Prometheus «Психологія стресу та способи боротьби з ним» https://prometheus.org.ua/course/course-v1:KUBG+Psy101+2014_T1
4. Онлайн-курс від Prometheus «Протидія та попередження булінгу (цькуванню) в закладах освіти» https://prometheus.org.ua/course/course-v1:MON+AB101+2019_T2
5. Організаційна психологія. Економічна психологія: Науковий журнал <http://orgpsy-journal.in.ua>
6. Психологічні перспективи. Міжнародний науковий періодичний журнал. <http://psychoprospects.vnu.edu.ua/>

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	3
2. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ І ЛІТЕРАТУРА ДО НИХ.....	4
3. ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ.....	9

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра загальної та клінічної психології

Методичні вказівки
щодо підготовки до семінарських занять
з нормативної навчальної дисципліни

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ

Луцьк - 2020